

СТАНОВИЩЕ

С.А. "Д.А. Ценов" - Свищов
Вх. № 93. PP-35 / 21. 05. 2019

от проф. д-р Божидар Виолинов Божинов,
катедра „Финанси и кредит“,
Стопанска Академия „Д. А. Ценов“ – Свищов

относно: дисертационен труд на тема „УПРАВЛЕНИЕ НА БАНКОВ
ИНВЕСТИЦИОНЕН ПОРТФЕЙЛ В УСЛОВИЯТА НА
БАЗЕЛ III“

с автор докт. Даниел Емилов Николаев

I. Общо представяне на дисертационния труд:

Обектът на дисертационният труд на докторант Даниел Николаев се фокусира върху инвестиционният портфейл в кредитните институции, като се визират както работещите активи (кредитен портфейл, инвестиции в ценни книжа и т.н.), така и необходимите ликвидни резерви за функционирането на банката. Предмет на дисертацията са методите за управление и адаптацията на инвестиционния портфейл в условията на Базел III.

Основният текст на дисертацията е в общ обем от 174 страници и се състои от: въведение, три глави, заключение и цитирана литература. Изложението представя пълно и ясно изследваната тематика и достигнатите резултати и е онагледено с 50 фигури и 14 таблици. Следвана е класическа структура на разработка, включваща първа глава с теоретичен характер, втора - акцентираща върху методологичните аспекти на изследването, и трета – представяща емпирични доказателства за приложимостта на избраната от автора методика, които доказват и формулираните от него тези. Използваната литература в дисертацията включва 101 източника (32 на български език и 69 на английски език), които са коректно цитирани съгласно възприетите академични стандарти. Цитираните източници са актуални и са по темата на изследването.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Представената дисертация е посветена на актуален проблем, свързан с проявените слабости в съществуващата регулаторна рамка на банковата дейност по време на изминалата финансова криза. Въпреки, че в световната литература съществуват множество изследвания по тематиката, авторът е намерил своя специфична ниша, акцентирайки в изследването си върху въпроси като: „дали е възможно вероятността от критичен

проблем в банкова институция да бъде сведена до нула“, „до каква степен прекомерната регулация, целяща да създаде устойчивост в институциите, е способна да направи банковия бизнес неконкурентен спрямо алтернативите си“, „в състояние ли са банките да се адаптират към новите условия и каква е ролята на управлението на банковия инвестиционен портфейл в това“. Търсените от автора отговори и разсъждения по темата са и негов собствен принос по изследваната проблематика.

Използваният език в дисертацията се характеризира с коректно използване на научната терминология, а представеният обем на изследването е достатъчен за доказване на дефинираните тези и постигане на поставените изследователски задачи. Използваният научен инструментариум е адекватен и приложим за проведеното изследване.

Авторефератът отразява точно и пълно дисертацията, като откроява силните страни и извежда основните резултати от изследването.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Основните научни приноси, които могат да се открият в дисертацията, са:

- На базата на данни за банковите системи на ЕС е извършен критичен анализ на структурните промени в банковите инвестиции и доходи, като са констатирани съществени промени в източниците на доход за банките, структурата на техните инвестиции и източниците на финансиране, и са дефинирани сходствата и разликите в резултат на регулаторното въздействие.
- В резултат на изследване на измененията в пазарната стойност на кредитните институции, и в частност акцентирайки върху риска и франчизната стойност на банките, се констатира негативен забавящ се тренд в изменението на франчизната (или надпазарната) стойност, съпроводен с невъзможност за достигане на пред-кризисни равнища на цената на капитала и поддържането на относително високи нива на риск в капитала на банките (като инвестиционен актив).
- Разработен е скоринг модел, базиран на CAMEL (усъвършенстван чрез разместване значимостта на факторите до CLEAM) за определяне на стабилността на кредитните институции.
- При апробирането на разработения скоринг модел се доказва, че банките са способни да поемат значително по-високи загуби, но и ниската им адаптивност и нарастването на пазарния риск за капитала на банките.
- Изследвани са основните източници (фактори) за риск според регулаторната рамка, факторите, детерминиращи доходността, и отношенията между различните позиции в структурата на банките, като на база емпирично тестване е съста-

вен модел за функционирането на кредитната институция, отчитащ влиянието на външните фактори и структура на активите и пасивите.

- Доказва се, че увеличението на инвестициите в капиталови инструменти, позволява на банките да достигнат по-добри рисково-доходни характеристики, като същевременно способства за частичното свиване на ликвидните резерви и увеличение на стабилните източници на финансиране.

Дефинираните авторски приноси позволяват да се потвърди, че в дисертационния труд са налице нови научни идеи и резултати, които по своя обем и характер съответстват на изискванията за присъждане на ОНС „доктор“.

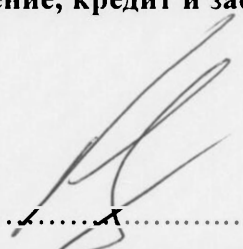
IV. Въпроси по дисертационния труд.

В качеството си на научен ръководител на докторанта, всички поставени въпроси и препоръки към изследването са намерили своето отражение в настоящия вариант.

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Дисертационния труд на докторант Даниел Емилов Николаев има структурата и съдържанието на актуално и пълно научно изследване. В него се правят значими изводи и се достига до научни приноси. Дисертацията отговаря на изискванията представени в нормативните документи за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“. На тази основа давам **положителната си оценка** за дисертация „Управление на банков инвестиционен портфейл в условията на Базел III“, с автор Даниел Николаев и предлагам на членовете на научното жури да **присъди на Даниел Николаев ОНС „Доктор“ по докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Финанси)“**.

Дата: 20.05.2019 г.

Изготвил становището:

(проф. д-р Божидар Божинов)